

2018/3. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı
Sermaye Piyasası Mevzuatı
19 Kasım 2018 Pazartesi – 18.00 (**Sınav Süresi 2 Saat**)

SORULAR

SORU 1 -Sermaye Piyasası Mevzuatında yer alan düzenlemelere göre “Ortaklıkların önemli nitelikteki işlemleri” nelerdir? Bilgi veriniz. **(20 puan)**

SORU 2 -Aşağıdaki konular hakkında Sermaye Piyasası Kanunu’nda yer alan düzenlemeleri belirtiniz.

- a) Kar payı **(10 puan)** ve bedelsiz pay dağıtıımı **(2 puan)** ile bağış yapılması **(3 puan)**
- b) Kar payı avansı **(5 puan)**.

SORU 3 -Sermaye Piyasası Kanunu’nda yer alan “Örtülü kazanç aktarımında uygulanacak tedbirler” nelerdir? Bilgi veriniz. **(20 puan)**

SORU 4 -Sermaye Piyasası Kurulunca yayımlanan Kurumsal Yönetim Tebliği’nde düzenlenen “Kurumsal yönetim ilkelerine uyum zorunluluğuna aykırılık halinde uygulanacak tedbirler” hakkında bilgi veriniz. **(20 puan)**

1

SORU 5 -Sermaye Piyasası Kurulunca yayımlanan Kira Sertifikaları Tebliği’nde düzenlenen aşağıdaki konular hakkında bilgi veriniz.

- a) Kira sertifikası kavramı **(5 puan)**
- b) Kira sertifikası türleri (İsimlerinin belirtilmesi ve birer cümle ile açıklanması yeterlidir.) **(5 puan)**
- c) Varlık kiralama şirketinin kuruluşu ve esas sözleşmesine ilişkin esaslar **(10 puan)**

SINAV KOMİSYONU CEVAPLARI

Cevap 1 – Ortaklıkların önemli nitelikteki işlemlerini:

Halka açık ortaklıkların;

- 1) Birleşme, bölünme işlemlerine taraf olması, tür değiştirme veya sona erme kararı alması,
- 2) Mal varlığının tümünü veya önemli bir bölümünü devretmesi veya üzerinde bir aynı hukuki etmesi veya kiralaması,
- 3) Faaliyet konusunu tümlüyle veya önemli ölçüde değiştirmesi,
- 4) İmtiyaz öngörmesi veya mevcut imtiyazların kapsamı veya konusunu değiştirmesi,
- 5) Borsa kotundan çıkma kararı alması,
- 6) İlişkili taraflarından önemli ölçüde mal varlığı edinmesi veya kiralaması,
- 7) Yapmayı planladıkları bedelli sermaye artırımlarında, sermaye artırımından elde edilecek fonun ortaklığun mevcut sermayesini aşması ve Kurulun ilgili düzenlemelerinde tanımlanan ilişkili taraflara olan ve ortaklığa nakit dışındaki varlık devirlerinden kaynaklanan borçların kısmen veya tamamen ödenmesinde kullanılacak olması,

Önemli Nitelikteki İşlemlere İlişkin Ortak Esaslar ve Ayrılma Hakkı Tebliği'nin 6'ncı maddesi kapsamında belirlenen önemlilik kriterlerini de sağlamış olmak koşuluyla önemli nitelikteki işlem sayılır (8). (Sermaye Piyasası Kanunu md.21 ve Önemli Nitelikteki İşlemlere İlişkin Ortak Esaslar ve Ayrılma Hakkı Tebliği md.5)

(20 puan)

Cevap 2 – a) Kar payı: (1) Halka açık ortaklıklar, karlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kar dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak dağıtırlar.

(2) Kurul halka açık ortaklıkların kar dağıtımını politikalarına ilişkin olarak, benzer nitelikteki ortaklıklar bazında farklı esaslar belirleyebilir.

(3) Kanunen ayrılması gereken yedek akçeler ve esas sözleşmede pay sahipleri için belirlenen kar payı ayrılmadıkça başka yedek akçe ayrılımasına, ertesi yıla kar aktarılmasına ve intifa senedi sahiplerine, yönetim kurulu üyelerine ve ortaklık çalışanlarına kardan pay dağıtımasına karar verilemeyeceği gibi, (4) belirlenen kar payı ödenmedikçe bu kişilere kardan pay dağıtılamaz.

(5) Halka açık ortaklıklarda kar payı, dağıtım tarihi itibarıyla mevcut payların tümüne, bunların ihraç ve iktisap tarihleri dikkate alınmaksızın eşit olarak dağıtılır.

(10 puan)

Bedelsiz pay dağıtımı: Halka açık ortaklıkların sermaye artırımlarında, bedelsiz paylar artırım tarihindeki mevcut paylara dağıtılır. **(2 puan)**

Bağış yapılması: (1) Halka açık ortaklıklar tarafından bağış yapılabilmesi veya pay sahibi dışındaki kişilere kardan pay dağıtılabilmesi için esas sözleşmede hüküm bulunması şarttır.

(2) Yapılacak bağışın sınırı halka açık ortaklık genel kurulunda belirlenir. Kurul, bağış tutarına üst sınır getirmeye yetkilidir.

(3) Ortaklıkların ilgili mali yıl içinde yapmış olduğu bağışlar, dağıtılabılır kar matrahına eklenir.

(3 puan)

b) Kar payı avansı: (1) Bir hesap döneminde verilecek toplam kar payı avansı bir önceki yıla ait dönem karının yarısını aşamaz.

(2) Önceki dönemde ödenen kar payı avansları mahsup edilmeden ilave kar payı avansı verilmesine ve kar payı dağıtılmasına karar verilemez.

(3) Kusurlarına ve durumun gereklerine göre zararlar şahsen kendilerine yükletilebildiği ölçüde yönetim kurulu üyeleri ve hazırladıkları raporlarla sınırlı olarak bağımsız denetimi yapanlar, ara dönem finansal tablolarının gerçeği dürüst bir şekilde yansıtmasından veya mevzuat ile muhasebe ilke ve kurallarına uygun olarak düzenlenmemiş olması nedeniyle dağıtılan kar payı avansının doğru olmamasından doğan zararlar için ortaklığa, pay sahiplerine, ortaklık alacaklılarına ve ayrıca doğrudan doğruya olmak üzere kar pay avansının kararlaştırıldığı veya ödendiği hesap dönemi içinde pay iktisap etmiş bulunan kişilere karşı sorumludurlar.

(4) Hukuki sorumluluk doğuran hallerin varlığı halinde, pay sahipleri ve yönetim kurulu üyeleri tarafından kararın ilanından itibaren otuz gün içinde, Sermaye Piyasası Kanunun 18'inci maddenin altıncı fıkrasına göre iptal davası açılabilir.

(5) Kar payı avansı uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Sermaye Piyasası Kurulu tarafından düzenlenir.

(5 puan)

Cevap 3 – Örtülü kazanç aktarımında uygulanacak tedbirler: Sermaye Piyasası Kurulu (Kurul), Sermaye Piyasası Kanunu (Kanun)'nun 21 inci maddesinde hükmeye bağlanan "Örtülü kazanç aktarımı yasağı" nda belirtilen işlemlerde bulundukları tespit edilen halka açık ortaklıklar, kolektif yatırım kuruluşları ve bunların bağlı ortaklıkları ile iştiraklerinden denetleme sonuçlarının Kurul tarafından belirlenecek usul ve esaslar dahilinde ortaklara duyurulmasını istemeye (1), Kurulca belirlenen tutarın tayin edilen süre içinde iadesi için dava açmaya yetkilidir (2).

"İhraççıların hukuka aykırı işlemleri ile sermayeyi veya mal varlığını azaltıcı işlemlerinde uygulanacak tedbirleri" düzenleyen Sermaye Piyasası Kanunu'nun 92 nci maddenin birinci fıkrası bu madde bakımından da uygulanır. Buna göre:

Kurul;

a) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla ilgililerden aykırılıkların giderilmesi için tedbir almasını ve öngörülen işlemleri yapmasını istemeye ve gerektiğinde durumu ilgili mercilere intikal ettirmeye (3),

b) Bu durum ve işlemlerin hukuka aykırılığının Kurulca tespiti tarihinden itibaren üç ay ve her halde durum ve işlemin vukuu tarihinden itibaren üç yıl içinde iptal davası ve beş yıl içinde butlan veya yokluğun tespiti davası açmaya (4),

c) Bu durum ve işlemlerin mevcudiyetinin ilk derece mahkeme kararı ile tespit edilmesi veya bu karar beklenmeksiz Kurulun talebi üzerine mahkeme tarafından karar verilmesi halinde bu işlemlerde sorumluluğu bulunanların imza yetkilerini kaldırma, ilgililer hakkında suç duyurusunda bulunulması halinde, yargılama sonuçlanıncaya kadar ilgilileri görevden almaya ve yapılacak ilk genel kurul toplantısına kadar görevden alınan yönetim kurulu üyelerinin yerine yenilerini atamaya (5), yetkilidir.

(20 puan)

Cevap 4 - Kurumsal yönetim ilkelerine uyum zorunluluğuna aykırılık halinde uygulanacak tedbirler: (1) Sermaye Piyasası Kurulu, Kurumsal Yönetim Tebliği'nde belirtilen veya Kurulca verilen süreler içinde uyum zorunluluğunun yerine getirilmemesi halinde uyum zorunluluğunun yerine getirilmesini sağlayacak kararları almaya ve buna ilişkin işlemleri resen yapmaya yetkilidir.

(2) Kurul, uyum zorunluluğunun yerine getirilmesi için herhangi bir süre belirlenmemiş veya verilmemiş olsa dahi, uyum zorunluluğuna aykırı işlemlerin hukuka aykırılığının tespiti veya iptali için

her türlü teminattan muaf olarak ihtiyaci tedbir istemeye, (3) dava açmaya, (4) açılan davada uyum zorunluluğunun yerine getirilmesi sonucunu doğuracak şekilde karar alınmasını mahkemeden talep etmeye yetkilidir.

(5) Mahkemeye sunulacak talebe kurumsal yönetim ilkelerine uyum sağlamak üzere yapılması gereken işlemleri içeren bir uyum önerisi eklenir.

(6) Ortaklıkların, uyalması zorunlu kurumsal yönetim ilkelerinin uygulanmasını sağlamak üzere işlem yapmak ve karar almak için yeterli sayıda yönetim kurulu üyesinin bulunmasına karşın yönetim kurulunun veya genel kurulun bu doğrultuda gerekli işlemleri yapmaması veya kararları almaması halinde, Kurul bu ortaklıklara 30 gün süre verir.

(7) Verilen süre içerisinde uyum için gerekli işlemlerin yapılmaması halinde Kurul, Sermaye Piyasası Kanunun "Kurumsal yönetim ilkeleri" başlıklı 17 nci maddesi gereğince yönetim kurulunun toplanabilmesi ve karar alabilmesi için gerekli olan ve bağımsızlık kriterini sağlayan gerekli sayıda bağımsız üyesi resen atar.

(8) Yeni yönetim kurulu, Kurulun uygun görüşünü almak suretiyle, esas sözleşmede zorunlu kurumsal yönetim ilkelerine uyumu sağlayacak gerekli değişiklikleri yaparak ticaret siciline tescil ve ilan ettirir.

(20 puan)

Cevap 5 – a) Kira sertifikası: Her türlü varlık ve hakkın finansmanını sağlamak amacıyla varlık kiralama şirketi (VKŞ) tarafından ihraç edilen ve sahiplerinin bu varlık veya haktan elde edilen gelirlerden payları oranında hak sahibi olmalarını sağlayan menkul kıymeti ifade eder. **(5 puan)**

b) Kira sertifikası türleri: Kira sertifikaları;

- 1) Sahipliğe,
- 2) Yönetim sözleşmesine,
- 3) Alım-satıma,
- 4) Ortaklığa,
- 5) Eser sözleşmesine,

dayalı olarak veya bu sayılanların birlikte kullanılması suretiyle VKŞ'ler tarafından ihraç edilebilir.

1) Sahipliğe dayalı kira sertifikaları, kaynak kuruluşu veya üçüncü kişilere kiralanmak veya VKŞ adına yönetilmek üzere VKŞ tarafından kaynak kuruluştan devralınacak varlık ve hakların finansmanını sağlamak için ihraç edilen kira sertifikalarıdır.

2) Yönetim sözleşmesine dayalı kira sertifikaları, kaynak kuruluşu ait varlık veya hakların vade boyunca kiralanması da dahil olmak üzere VKŞ lehine yönetilmesi neticesinde elde edilen gelirlerin sözleşme hükümleri çerçevesinde VKŞ'ye aktarılması amacıyla ihraç edilen kira sertifikalarıdır.

3) Alım-satıma dayalı kira sertifikaları, bir varlık veya hakkın VKŞ tarafından satın alınarak VKŞ'leri kurabilecek nitelikteki şirketlere vadeli olarak satılması işleminde varlık veya hak alımının finansmanını sağlamak için ihraç edilen kira sertifikalarıdır.

4) Ortaklığa dayalı kira sertifikaları, VKŞ'nin ortak girişime ortak olmak amacıyla ihraç ettiği kira sertifikalarıdır.

5) Eser sözleşmesine dayalı kira sertifikaları, VKŞ'nin iş sahibi sıfatıyla taraf olduğu bir eser sözleşmesi kapsamında eserin meydana getirilmesini sağlamak amacıyla ihraç edilen kira sertifikalarıdır.

(5 puan)

c) VKŞ'nin kuruluşu ve esas sözleşmesine ilişkin esaslar: (1) VKŞ'ler,

- a) Bankalar,
- b) Portföy aracılığı, genel saklama hizmeti veya aracılık yüklenimi faaliyetinden herhangi birini yürütecek olan aracı kurumlar,
- c) İpotek finansmanı kuruluşları,
- c) Payları borsada işlem gören gayrimenkul yatırım ortaklıkları,
- d) Kurulun kurumsal yönetime ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde belirlenen birinci ve ikinci grupta yer alan halka açık ortaklıklar,
- e) Derecelendirme kuruluşlarından talebe bağlı olarak notlandırma ölçüğine göre ihracın para birimi cinsinden yatırım yapılabılır seviyeye denk gelen uzun vadeli derecelendirme notunu alan ortaklıklar,
- f) Sermayelerinin % 51 veya daha fazlası doğrudan Hazine Müsteşarlığı'na ait olan ortaklıklar, tarafından kurulabilir.

(2) Ancak birinci fıkranın (ç), (d), (e) ve (f) bendinde sayılan kurucular, yalnızca kendilerinin fon kullanıcısı olduğu kira sertifikası ihraçlarını gerçekleştirmek üzere VKŞ kurabılır. Bu hususa VKŞ esas sözleşmesinde yer verilir.

(3) VKŞ esas sözleşmesi için Kuruldan uygun görüş alınmış olması zorunludur. VKŞ kuruluşu için söz konusu Tebliğ'de yer alan bilgi ve belgelerle birlikte Kurula başvurulur.

(4-5) VKŞ'nin,

- a) Birleşme ve bölünme işlemlerine taraf olması ile esas sözleşme değişiklikleri,
- b) Bir kişinin VKŞ sermayesinin doğrudan veya dolaylı olarak %10'u veya daha fazlasını temsil eden payları edinmek suretiyle VKŞ ortağı olması veya bir ortağa ait payların VKŞ sermayesinin %10, %20, %33 veya %50'sini aşması sonucunu veren pay edinimleri ile bir ortağa ait payların bu oranların altına düşmesi sonucunu veren pay devirleri,
- c) Yönetimsel veya oy imtiyazı veren payların devri herhangi bir orana bakılmaksızın, Kurul iznine tabidir.

(6) Bir kişinin, doğrudan veya dolaylı olarak, VKŞ sermayesi yukarıda belirtilen oranlara ulaşmayan veya bu oranlar arasında kalan pay devirlerinde devri izleyen 15 gün içinde Kurula bildirimde bulunulur.

(7) VKŞ, Kurul tarafından uygun görüş verilen esas sözleşmesinde belirtilen faaliyetler dışında herhangi bir ticari faaliyetle uğraşamayacağı gibi (8) sahip olduğu varlık ve haklar üzerinde esas sözleşmesinde izin verilenler hariç olmak üzere, üçüncü kişiler lehine hiçbir aynı hak tesis edemez ve bu varlık ile haklar üzerinde kira sertifikası sahiplerinin menfaatlerine aykırı bir şekilde tasarrufta bulunamaz.

(9) VKŞ ayrıca her ne ad altında olursa olsun kredi kullanamaz, borçlanamaz, sahip olduğu varlık ve hakları esas sözleşmesinde belirtilen faaliyetlerin yürütülmesi dışında kullanamaz.

(10) Esas sözleşmesinin onaylandığı tarihten itibaren bir yıl içerisinde Kurula ihraç başvurusunda bulunmamış VKŞ'lerin, bir yıllık sürenin dolmasını takip eden bir ay içerisinde ihraç başvurusu yapmaları veya faaliyet konusunu değiştirmeleri veya infisah kararı alarak tasfiye işlemlerine başlamaları zorunludur.

(10 puan)